גמ' בשלמא בחוץ וחזר ונתן בפנים שכולו ראוי [א] להיות בפנים אבל [ב] בפנים והעלן בחוץ שיריים נינהו [א]הא מני רבי נחמיה היא דאמר שירי הדם שהקריבן בחוץ חייב אי רבי נחמיה אימא סיפא קבל דמה בשני כוסות נתן שניהם בפנים פטור שניהם בחוץ חייב אחד בפנים ואחד בחוץ פטור והאמר רבי נחמיה שירי הדם שהקריבן בחוץ חייב [ג] סיפא אתאן לתנא קמא דרבי אלעזר ברבי שמעון דאמר [ב]כוס עושה דחוי לחבירו: למה הדבר דומה למפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ואחר כך נמצאת הראשונה: למה [ד] הדבר דומה למה לי הא מני רבי [ג]היא דאמר [א]אבודה בשעת הפרשה מתה והכי קאמר טעמא דאבדה הא הפריש שתי חטאות לאחריות חדא מינייהו מעיקרא עולה היא וכדרב הונא אמר רב [ד]דאמר רב הונא אמר רב [ב]אשם שניתק לרעייה ושחטו סתם כשר לעולה מי דמי התם אשם זכר ועולה זכר אבל [ה] חטאת נקבה היא א"ר חייא מיוסתיניא בשעיר נשיא:

הדרן עלך השוחט והמעלה

פרת [ג]חטאת ששרפה [ו] חוץ מגתה וכן [ד]שעיר המשתלח שהקריב [ז] בחוץ פטור שנאמר [ו]ואל פתח אהל מועד לא הביאו [ה]כל שאין ראוי לבא אל פתח אהל מועד אין חייבין עליו [ו]הרובע והנרבע והמוקצה והנעבד והמחיר [ח] [והאתנן] והכלאים והטריפה ויוצא דופן שהקריבן בחוץ פטור שנאמר [ז]לפני משכן ה' [ח]כל שאין ראוי לבא לפני משכן ה' אין חייבין עליו בעלי מומין בין בעלי מומין קבועין בין

גמ' מאן תנא. דפליג עליה דר' אלעזר בר' שמעון בפרק כל הפסולין (לעיל דף לד:) ואומר כוס עושה חבירו דחוי דקתני חטאת שקבל דמה בארבע כוסות ונתן ארבע מתנות מאחד מהם הוא לבדו נשפך ליסוד והן נשפכין לאמה ורבי אלעזר ב"ר שמעון אמר התם כולן נשפכין ליסוד דקסבר כוס אחד עושה את חבירו שירים: **רבי נחמיה הוא.** דפליג עליה דאמר הכא קבל דמה בכוס אחד נתן בפנים וחזר ונתן בחוץ חייב דשירים נינהו ושירי הדם שהקריבו [ב] בחוץ חייב והיכא דקיבלו בשני כוסות אמר פטור אלמא כוס שני לאו שירים חשיב ליה אלא דחוי היה [י] ונשפך לאמה הלכך לא מיחייב עליה בחוץ: (א) **מאי למה הדבר דומה.** לאיזו הלכתא דמינהו ומאי גמר מינה: **הא מני רבי היא דאמר.** במסכת תמורה (דף כב:) אבודה בשעת הפרשה מתה כחטאת [א] שכיפרו בעליה דקיימא לן (שם דף כא:) דאזלא למיתה אפילו לא היתה ראשונה אבודה בשעה שמתכפר בשניה אלא בשעת הפרשה ומשהפריש זו תחתיה נמצאת קיימא לן נה דאם נתכפר באחת מהן שניה מתה והכי קאמר תנא דמתני' טעמא לאבדה כלומר [ג] זו שהופרשה על ידי איבוד חבירתה הוא דכי שוחט אחת מהן בחוץ אחר שקרבה חבירתה [ד] פטור דדמיא לכוס דחוי משום דכרבי סבירא ליה דאמר למיתה אזלא אבל המפריש שתי חטאות לאחריות מעיקרא שאם תאבד האחת יתכפר בחבירתה לאפי' רבי מודה בו [ה] דמתכפר באחת מהן והשניה תרעה ודמיה לעולת קיץ המזבח וכן לרבנן באבודה בשעת הפרשה דלית להו תרעה בההוא לא אמרינן דאם שחטה בחוץ לשניה דנפטר ואף על גב דלכתחילה לא קרבה היא גופה עולה אלא דמיהן [ו] חייב עליה בחוץ דאי אקרבה לדידה גופה עולה בפנים מתקבלת היא: **כדרב הונא** [א"ר] **אשם שניתק לרעייה.** כגון תמורת אשם ואשם שמתו בעליו או נתכפרו באחר וקיימא לן (תמורה דף יח.) כל שנתערבת מתה באשם רועה ומלך בב"ד ואמרו לו ירעה ושחטו סתם כשר לעולה ודוקא ניתק אבל לא ניתק לא כדאמר בפ"ק (לעיל ד' ה:) הוא בהוייתו יהא: **מי דמי.** מתני' לדרב הונא לאיתויי אחטאת שניה בחוץ מהאי טעמא הא לא חזיא היא גופה לעולה כלל דהא נקבה היא: **מיוסתיניא.** מקום: **בשעיר נשיא.** שהפריש שנים לאחריות דהתם זכר הוא:

הדרן עלך השוחט והמעלה

פרת חטאת. חוץ מגתה. בגמרא [קיג.] מפרש היכא: **גתה.** לשון גת כלומר [יב] מקום עמוק: **ששחטה חוץ מגתה** גרסי': **פטור.** ולא אמרינן שוחט קדשים בחוץ [יג] שלא במקום מלוה דרחמנא פטריה מואל פתח אהל מועד וגו' הראוי לפתח אהל מועד שחובה עליו להביאו שם דמדקפיד קרא לענשו על שלא הביאו ש"מ בעומד להביאו שם משתעי קרא: **כל שאינו ראוי.** כל שאינו עתיד [לבא]. ובגמרא [קיג.] פריך הא שעיר המשתלח עתיד לבא להגריל ולהתוודות: **שנאמר לפני משכן.** להקריב קרבן לפני משכן אע"פ שכשר לבא הואיל ואינו כשר ליקרב. ובגמרא [שם] פריך הני נמי תיפוק לי מואל פתח אהל מועד: [ט] **עובר בל"ת.** הואיל וראוי לבא לאחר זמן כדקתני בסיפא שהיה

אלא בפנים וחזר ונתן בחוץ שיריים נינהו. אע"ג דלית לאוקומא בג' מתנות שבחטאת דאמרינן בפ' ב"ש (לעיל דף לח:) דלענין חוץ הוי כתחילתן לא משמע ליה אלא בשיריים דומיא דסיפא דשני כוסות אחד בפנים ואחד בחוץ שלא היה עושה חבירו דחוי אלא"כ נתן לכולם: [ו] **כשם** שדמה פוטר את בשרה מן המעילה. דזריקת דם מוציאה בשר קדשי קדשים מן המעילה כך הוא פוטר את בשר חבירתה מן המעילה ופי' בקונטרס משום חטאת שכיפרו בעליה דקי"ל חטאות המתות לא נהנין ולא מועלין וקשה לפירושו דבסוף פרק קמא דמעילה (דף ו:) תנן אמר רבי עקיבא והרי מפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ואחר כך נמצאת הראשונה הרי שניהם עומדים לא כשם שדמה פוטר את בשרה כך פוטר את בשר חבירתה ואמרינן בגמרא [ז] אמר רבי אלעזר לא אמר רבי עקיבא אלא ששחט שניהם בבת אחת דליה מזה זורק דליה מזה זורק אבל בזה אחר זה לא ואי חשיב כחטאות המתות אפילו בזה אחר זה נמי אלא ודאי כיון דנשחטה קודם זריקת דמה של חבירתה שראוי להתכפר לא הויא חטאת המתה והיינו טעמא דיש חילוק בין בבת אחת לזה אחר זה דבבת אחת חשיבי תרוייהו כחד גופא ולכך פוטר את בשר חבירתה וכן מוכחת הסוגיא: **הא** מני רבי היא דאמר אבודה בשעת הפרשה מתה. למאן דאמר בפרק ולד חטאת (תמורה דף כב.) דהכל מודים במתכפר בשאינה אבודה לאבודה מתה מיירי הכא בכל ענין דהשניה מתה לרבי ואיכא למאן דאמר התם דבכלא לימלך פליגי והיכא דמשך מדעתו אחת מהן והקריב השניה מתה לכולי עלמא דנתכוין לדחותה והיכא דנמלך מודה רבי דנתכפר [יח] באבודה דשאינה אבודה רועה והכא מיירי בשחט שאינה אבודה בפנים ואבודה בחוץ וקשה קצת מאי רבי היא רבנן נמי לא פליגי בהכי: **והכי** קאמר טעמא דאבדה אבל הפריש שתי חטאות לאחריות כו'. משמע היכא דקתני אבדה הוי אבדה דוקא ותימה דבסוף פ"ק דמעילה (דף ו.) תניא אמר רבי שמעון כשהלכתי לכפר (בגא) [פלגי] כו' עד אמר לי בני אתה אומר כן והרי מפריש חטאת ואבדה והפריש אחרת תחתיה כו' ולר"ש על כרחין לא מחלק דרועה לר' שמעון לית ליה כלל כדאיתא בפרק מי שהיה טמא (פסחים דף צז:) ובתמורה פרק [יט] ולד חטאת (תמורה דף י) וי"ל דבמעילה אינו יורד לחילוק זה אלא לאשמועינן דזריקה מועלת ליוצא וחד מינייהו נקט אבל מתני' דהכא לחידוש תנייה דאין זה דמיון כ"כ ולא נקטה אלא לאשמועינן דרבי היא [כ] חדא מינייהו מעיקרא עולה היא ואפילו למ"ד בעי עקירה חסרון עקירה לא שמיה חסרון בהאי דעומד ליעקר ולא דמי להא דאמרינן בפ' בתרא (לקמן דף קיד:) אי הכי לשמו ליחייב הואיל ולאוי שלא לשמו ומשני מחוסר עקירה דהתם אינו עומד ליעקר: **בשעיר** נשיא. וא"ת לר"ש חטאת זכר לאמאי מתה הא אמרי' בפרק קמא דהוריות (דף ו:) ובפרק שני דתמורה (דף טו:) דחמש חטאות במקום גמירי להו ולא משכחת ולד חטאת בחטאת זכר וי"ל דמתני' דלא כר"ש והא דאמרינן בפ' ולד חטאת (שם דף כג.) גבי שעירי יום הכיפורים והשני ירעה לרבי שמעון ודייקא הא ביחיד [כא] מתה לאו בזכר כיוצא בהן אלא בנקבה:

הדרן עלך השוחט והמעלה

פרת חטאת ששחטה חוץ מגתה. ברוב ספרים גרסינן שרפה וכן במסכת פרה פרק ד' (מ"ג) תנן שרפה חוץ לגתה פסולה והוא הדין בשחיטה דאין חיוב חוץ לא בשחיטה ולא בהעלאה כדמוכח בגמרא ועיקר גת ניתקן לשריפה שהוא כעין גומא כדפירש בערוך ושורפין אותה שם ואוספין אפרה:

מסורת הש"ס

א) [לעיל לח: לט. קי:], ב) [לעיל לד: יומא ס: תמורה כב:] ע' ירושי' יומא פ"ה ה"ז, ג) [תמורה כב:], ד) לעיל ה: [וש"נ], ה) שייך לע"ב, ו) שייך למתני' דלעיל, ז) [מעילה ו.]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה למה הדבר דומה למה לי למאי הילכתא:

שינוי נוסחאות

א] כ"ה ראוי לבא בפנים אלא בפנים וחזור ונתן בחוץ שיריים נינהו אמרי הא מני כו' (כתה"י ושמכ"י): ב] כ"ה אלא (כ"י וכ"ה בתוס'): ג] כ"ה חייב אמרי [בכ"מ הדה אמר] מאן תנא דפליג עליה דר"א בר"ש דאמר כוס עושה חבירו דחוי דר' נחמיה היא (ש"מ כ"י וכ"ה חשו"י): ד] כ"ה למה לי למימר למה הדבר דומה (כ"י). ובכל כתה"י ובכ"מ מאי למה הדבר דומה [ותיבות למה לי נמחקות]: ה] אבל הבא חטאת (כתה"י וש"מ): ו] כ"ה ששחטה (ש"מ וכ"ה במשניות) וכן גי' רש"י ופרש"י. אלא בערוך ערך גת א' ובפיה"מ לר"מ גרסי שרפה. ועי' תוס'. וע"ע עה"ק יתר"ק: ז] שהקריבו (ש"מ ובמשניות): ח] כ"ל והאתנן והמחיר (שמכ"י ובמשניות). וכ"ה בכל הכתובים: ט] כ"ל שהקריבן (ש"מ): י] כ"ל הוא (ב"ש): יא] בכתה"י ודפ"י חטאת: יב] כלומר דוקא זו כ"ל (ב"ש): יג] חבירתה בפנים פטור (כתה"י וש"מ): יד] כ"ל בה (ש"מ): טו] כ"ל דמיה (ש"מ, כתה"י): טז] בכתה"י וש"מ יפ"ל ול' כלומר מקומה. והס"ד ומה"ד ששחטה וכו'. [נ"ב] ותיבת כלומר מקום. ותיבת עמוק ליתא): יז] בחוץ הוא שלא (ש"מ): יח] כ"ל דאם נתכפר (צ"ק): יט] כ"ל פרק יש בקרבנות (דף טו ע"א) (הגריב): כ] כאן הס"ד ומה"ד הוא מינייהו כו' (ב"ש, צ"ק): כא] כ"ל ביחיד (ב"ש):

ליקוטים

חוץ מגתה. גתה. פי' גומא היא בקרקע צורה גת מתוקנת לשריפת הפרה. (ערוך ע' גת)

שיטה מקובצת

הריב"א. עי' תוס' תמורה דף כד: [ד"ה קסבר]: רש"י אשם שניתק לרעיה כו' כדאמר בפ"ק הוא בהוייתו יהא. נ"ב דלמא אשם שניתק לרעיה שמתיה לעולה קאי. מ"ב המפריש שתי חטאות לאחריות נמי ונתכפר באחת ולאחת שמתיה לעולה ומיון דלעולה קאי אם שחטה בחוץ לאחר שנתכפר באחרת חייב משום שחוטי חוץ. ע"כ מספר ישן (ב"ש):

עין משפט נר מצוה

נו א מיי' פ"ד מהל' פסוה"מ הלכה ג:
נז ב מיי' שם הלכה טו:
א ג מיי' פרק יט מהלכות מעשה"ק הלכה ז:
ד מיי' פי"ח שם הלכה יא:
ה מיי' פי"ט שם הלכה ז:
ב ו ז מיי' שם ופי"ח הלכה ו:

תורה אור השלם

ו. וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֱבִיאוֹ לְהַקְרִיב קָרְבָּן לַיהוָה לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְהוָה דָּם יֵחָשֵׁב לָאִישׁ הַהוּא דָּם שָׁפָךְ וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מִקֶּרֶב עַמּוֹ: ויקרא יז, ד

מוסף רש"י

שירי הדם. של חטאות הפנימיות שפיכה ליסוד (לעיל קי:). לאף של חטאות החיצונות (לעיל לח:): שהקריבו בחוץ חייב. דקסבר שירים מעכבין, הילכך מתקבלים בפנים וזריקה גמורה הן (לעיל קי:): אשם שניתק לרעייה. שמתו בעליו או שנתכפרו באחר וניתק מדין אשם לרעייה, שאמרו לו ב"ד הוליכהו וירעה (לעיל ה:). שניתק מדין הקרבה ומפרישו לרועה עד שיסתאב, דקי"ל (תמורה יח.) כל שבחטאת מתה באשם רועה (לקמן קטו.). וחטאת ואשם אין באין נדבה ושנתכפרו באחר אין תקנה להו, וגבי חטאת הלכתא גמירי לה דמתה ובאשם גמירי הלכתא כל שבחטאת מתה באשם רועה, ואם ניתקן מעליו והשליכו לאפר לרעות שיסתאב ויפול בו מום שיוכל לפדותו ולהוציאו לחולין, וכל הרועים דמיהם נופלים לנדבה, ומה היא נדבה ששה שופרות היו במקדש וכתוב עליהן נדבה ושם היו נותנין כל מותר דמי חטאת ואשם ומביאין משם קיץ המזבח עולות, בשר לשם ועורות לכהנים, שזהו מדרשו של יהוידע הכהן במס' תמורה (כג:) וזה לא המתין עד שיומם ומשניתקו לרעיה שחטו סתם (פסחים עג.): ושחטו סתם. אם הפלים לרועה וקדם ושחטו סתם עד שלא נסתאב (תמורה יח.). שהקדיש ושחטו לשם עולה (נדרים כה:) כשר. לעולה קיץ המזבח, הואיל וסוף סוף דמיו לכך היו עומדים (פסחים עג.). דהא פתאת לשם עולה קאי לדמים (תמורה שם). דהא שחטו לעולה ולאו שם אשם עליו, דנדבה דשופרות עולה (מנחות ד.) מיוסתיניא. מלוהו מקום (תענית ס.): הרובע והנרבע. ע"פ עד אחד או ע"פ הבעלים שלא נסקל, דפסול לגבי מזבח (ב"ק מ: ובע"ז תמורה כח.) והמוקצה. שהקצוהו ויחדוהו לתקרובת עבודת כוכבים (ע"ז כב:). לא: שהקצוהו ויפטמו לצורך עבודת כוכבים (בכורות נא.). לאו: שהפרישו להקריבו לעבודה זרה (בכורות נו:) והנעבד. שהשתחוו לו ועשאו עבודת כוכבים (יבמות פג.). לאו: שעבד את הבהמה עצמה כגון שעיר לה בין קרניו (בכורות נו.) והכלאים. בן רחל ותיש שפסול לקרבן: ויוצא דופן. שקרעוה והוציאוהו (חולין סח.) כלאים וטריפה ויוצא דופן כשר כי יולד פרט ליוצא דופן (חולין סח.). טריפה התם (מנחות ה:) אמרינן כשהוא אומר מן הבקר למעט את הטריפה ולהדיוט מותרת הכשרה להשליכה לכלבים (לעיל שו.):

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones